

มส.ชี้ชัด!ไอทีสอนวิชาคุณธรรมไม่ได้ต้องมีครูดีต้นแบบ

■ นำเสนอเมื่อ 11 ก.พ. 2561

มส.แนะครู4.0เป็นต้นแบบความดีให้กับเด็ก เหตุเทคโนโลยีสอนวิชาคุณธรรม จริยธรรมไม่ได้ต้องผ่านการฝึกเท่านั้น เน้นไซโยนิสมนสิการบริโภคข่าวสาร

วันที่ 9 ก.พ.2561 ที่ผ่านมา ทีมวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(มจร) อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. กรรมการมหาเถรสมาคม มจร ได้ปาฐกถาเรื่อง "ครูกับการพัฒนาคุณธรรมให้กับเด็กยุคดิจิทัล" ในพิธีปัจฉิมนิเทศประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มจร ความตอนหนึ่งว่า

การพัฒนาคุณธรรมมิใช่แค่ถ่ายทอดความรู้ หรือบอกกล่าว ในยุคดิจิทัลเด็กจะต้องมีการสืบค้นคว้า เด็กอยู่กับเครื่องจักรเป็น "ยุคแห่งการไม่สนใจเพื่อนมนุษย์" นั่งไกลกันไม่คุยกันแต่สนใจโทรศัพท์มือถือ ทำให้เราห่างเหินกัน สิ่งเหล่านี้สอนให้เราเก่งได้ แต่สอนให้เป็นคนดีไม่ได้ เพราะเครื่องจักรไม่มีหัวใจไม่เป็นต้นแบบ ข้อมูลมีแต่เรื่องราวๆ ถ้าเราปล่อยให้เด็กอยู่กับเรื่องราวๆ จะเกิดอะไรขึ้น "คนที่เรียนผ่านดิจิทัลจิตใจขาดความอ่อนโยน" ในยุคดิจิทัลสอนได้ทุกวิชาทุกวัยวิชาคุณธรรมจริยธรรม ถ้าสอนได้เป็นคนดีหมดแล้ว เพราะการจะเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมจะต้องถ่ายทอดมีต้นแบบที่ดี เลียนแบบในการทำความดีมันยาก แต่เลียนในการทำความชั่วมาง่าย เพราะมันตามกิเลส แต่เลียนแบบทำความดีมันทวนกระแสตามกิเลส ทำความดีจึงทวนกระแส

"แม้แต่อเมริกาหลงทางในการพัฒนาความเก่งมากกว่าความดี ในการฝึกหัดครูเน้นการสอนให้เก่ง ทำให้เด็กในยุคปัจจุบันขาดจิตอาสา ไม่สนใจทำกิจกรรมเพื่อสังคม สังคมต่างประเทศตัวใครตัวมัน จึงหันกลับมาเรื่องความดี ทานพุทธทาสวิจารณ์การศึกษาแรงคือ "การไปตามตะวันตกคือการศึกษามาทางด่วน" ซึ่งการศึกษาสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นเหมือนอันธกัญ คือคนตาบอดทางโลกก็ไม่เก่งทางธรรมก็ไม่เก่ง เอกกัญ คือ คนตาเดียว เก่งทางโลก แต่ขาดคุณธรรมจริยธรรม และทวิกัญ คือคนสองตา มีความรู้ประกอบวิชาชีพมีธรรมะกำกับ จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมกำกับ" อธิการบดี มจร กล่าวและว่า

ปัจจุบันเวลาจะทำร้ายกันเอาภาพไปขึ้นสื่อออนไลน์เอาไปประจานกัน ทำร้ายกัน เป็นการเบียดเบียนกัน ดังนั้นครูจะมีคุณธรรมอะไรสอนเด็กในยุคดิจิทัล แม่แต่ผู้ใหญ่ก็เป็นด้วย เรากำลังทำร้ายคนอื่นไม่รู้ตัว ปัจจุบันเราลามมดด้วยการขึ้นสื่อออนไลน์แล้วรุมดาวิจารณ์กัน แม่แต่วงการศาสนา เราลามมดให้คนเกลียดซึ่งรุมถึงครอบครัวของคนอื่น คุณธรรมจริยธรรมในยุคดิจิทัลเราจะสอนอะไร ซึ่งมีตัวแรงคือเทคโนโลยีทำร้ายกัน

ยุคดิจิทัลเป็นยุค "ความรวดเร็ว" ในการแพร่กระจายข่าวสาร "ไม่มีขอบเขตจำกัด" ทั้งกาลและเทศะสถานที่ สามารถเชื่อมโยงถึงกันทั้งหมด เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ด้วยการแพร่กระจายเร็ว พอเข้าไปในออนไลน์มีการแพร่ขยายรวดเร็ว ถ้าเป็นข่าวสารทางบวกจะดีขนาดไหน แต่ถ้าเป็นข้อมูลข่าวสารเป็นเชิงลบมีผลต่อจิตใจของเด็ก ในยุคนี้เราจะสอนเด็กอย่างไรให้เลือกบริโภคข่าวสาร

กระบวนการให้การศึกษาต้องนำปัญญาคุณธรรม คือ

1. สัมผัสสิ่งเสวะ การคบคนดี ครูจะต้องสอนให้เด็กรู้จักเลือกใช้สื่อ รู้จักเลือก เพราะปัจจุบันการบล็อกการห้ามเขาถึงไม่สามารถทำได้ แต่เราควรจะสอนว่าควรบริโภคข่าวสารอย่างไร เราจะทำอย่างไรกับข้อมูลขยะ เว็บไซต์ตมหาจุฬายามีคนเขาไปก็เปอร์เซ็น เขาไปเจออธิการบดีหรือไม่ ถ้าเราไม่เลือกใช้สื่อก็จะมีแต่กระตุนความโลภ ความโกรธ ความหลง

2. สัมผัสสัมผัสสวณะ ได้แก่การฟังคำสอนด้วยการเข้าถึง ครูต้องให้การศึกษาในการเลือกสร้างภูมิคุ้มกัน โดยสอนให้คนมีคนที่รู้ไม่ผิด

3. โยนิโสมนสิการ คือคิดถูกวิธีเป็นการกรองข้อมูลข่าวสาร บริโภคสื่อขาดการย่อย ความจริงขาวดีและขาวไม่ดีเป็นอุปกรณสอนคุณธรรมจริยธรรม แต่สำคัญเราต้องมี TG ครูเป็นผู้วิเคราะห์แนะนำว่าดีไม่ได้อย่างไร เราต้องไม่สอนแต่วิชาการแต่เราต้องสอนว่าเรื่องนี้ให้บทเรียนอะไร ครูจะต้องรู้เท่าทัน ซึ่งการศึกษาต้องทำหน้าที่ให้ฉลาดกว่า เพราะ**ครุมี 3 ประเภท คือ "ศิษย์ที่ดีกว่าครู ศิษย์ที่ดีเท่าครู และศิษย์ที่เลวกว่าครู"** ครูต้องสอนให้รู้จักกับข้อมูลข่าวสารแบบรู้จักคิด บทบาทครูจะต้อง "สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น เย็นให้สัมผัส" โยนิโสมนสิการจึงเป็นการ "สอนวิธีคิด คิดเป็นระเบียบ คิดมีเหตุผล คิดเรากุศล" และ

4. ธรรมานุธรรมปฏิบัติ คือ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม จะต้องฝึกปฏิบัติอย่างเช่นการเรียนภาษาต้องฝึกปฏิบัติ

ดังนั้น ครูจะต้องต้นแบบที่ดีเป็นแม่แบบที่ดีมีสื่อที่ดี ครูสร้างกระตุนการใฝ่รู้ให้ศิษย์อยากรู้อยากอ่าน ครูสอนวิธีคิดกรองในการบริโภคสื่อถึงจะเป็นข่าวร้ายก็ต้องสอนให้วิเคราะห์ มาเรียนมหาจุฬาต้องทราบว่ายอนิโสมนสิการคืออะไร "เด็กในยุคดิจิทัลต้องติดภูมิคุ้มกันคือโยนิโสมนสิการ" มีการคิดเองไตรตรองเอง เด็กในยุคยุโรปอเมริกาจะถูกกระตุนให้คิด เด็กไทยที่ไปเรียนอเมริกามีความทุกข์ในการปรับตัว เพราะเราอยู่เมืองไทยเราถูกสอนให้หนึ่งหนึ่งๆ อย่าพูดมาก แต่พอไปอยู่อเมริกาครูจะกระตุนให้ตอบให้ถาม คนไหนถามเก่งพูดเก่งถูกยกย่องเพราะเป็นการสอนการคิดถูกกระตุน ในอเมริกาใครแสดงความคิดเห็นยกย่องว่าดีมาก แต่บ้านเราถ้าเด็กถามมากพูดมากมองว่าเป็นเด็กมีปัญหา แต่มหาจุฬายามีเสรีภาพในการวิจารณ์

"ครูนอกจากจะมีความรู้ทางเทคโนโลยีแล้ว จะต้องสอนเชิงรุกคือ การศึกษาข้อมูลข่าวสาร ส่วนเชิงรับ คือ การกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร เลือกบริโภคภาษาพระเรียกว่า อินทริยสังวร เลือกเรื่องที่ควรอ่านควรฟัง เราต้องนึกถึงถึง 3 ตัว ปิดหูชายขวา ปิดตาสองข้าง ปิดเสียบางนงนอนสบาย เป็นการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล" พระพรหมบัณฑิต กลาวและว่า

จริยธรรมในยุคดิจิทัลจะต้องใช้ชีวิตให้สมดุล ชีวิตเรามีหลายมิติ เราต้องฟังให้รอบด้าน "ความปลอดภัย" ดานเทคโนโลยี "การรังแกทำร้ายกัน" การนำข้อมูลเป็นเท็จจริงแกหรือทำร้ายคนอื่น ในต่างประเทศมี "วันหยุดการรังแกทางอิเล็กทรอนิกส์ Stop Cyberbullying Day." เวลาวัยรุ่นถูกรังแกมาจากเฟซบุ๊กอันดับที่ 1 เด็กแคนาดาคนหนึ่งถูกทำร้ายด้วยการประจานลงในสื่อแล้วผูกคอตาย เราต้องสอนให้คิด เมื่อเราถูกรังแกอย่าไปตอบโต้ เก็บหลักฐานไว้ให้หมด พูดให้ผู้ใหญ่ฟังที่ไวใจได้ บล็อกสื่อ ฝึกการสุภาพให้กับคนอื่น อย่าไปรังแกคนอื่น อย่าเป็นเพียงคนดู ควรช่วยปกป้องคนที่ถูกรังแก เป็นเรื่องราวที่เกิดต่างประเทศ

ดังนั้นจิตวิญญาณของความเป็นครูคือการห่วงใยลูกศิษย์ คุณธรรมจริยธรรมของครูคือความห่วงใยศิษย์ ถ้าเราไม่ห่วงใยศิษย์เราจะทำอย่างไรก็ได้ เราจะต้องสอนให้ศิษย์คิดเป็น ขอให้ทุกท่านเป็นครูที่ดีของชาติต่อไป

.....

(หมายเหตุ : ขอขอบคุณข้อมูลจาก Pramote OD Pantapat พระอาจารย์ปราโมทย์ วาทโกวิโท
นิสิตปริญญาเอก สาขาสันติศึกษา มจร)

ขอบคุณที่มาเนื้อหาข่าวจาก [หนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันเสาร์ ที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561](#)